

БЛАГОВРЕМЕНОСТ ТУЖБЕ

Приликом утврђивања благовремености тужбе за оцену законитости одлуке која ужива судску заштиту, дан сазнања за одлуку и почетак законом прописаног рока за подношење тужбе, је датум када је та одлука уручена странци, односно њеном пуномоћнику, уколико га је ангажовала у поступку који је претходно доношењу оспорене одлуке.

Из образложења:

„...Из списка и разлога побијаног решења произилази да је тужилац дана 11.8.2016. године поднео тужбу, са захтевом да суд утврди ништавост одлуке Управног одбора број 100 од 9.6.2015. године и одлуке Скупштине тужене број 82 од 16.4.2016. године, са обавезом тужене да о свом трошку објави пресуду на начин како је то у тужби наведено. Овом коначном одлуком тужилац се искључује из чланства тужене уз тренутну суспензију свих чланских права.

Утврђујући да је другостепена одлука тужене донета 16.4.2016. године, да је тужиоцу лично достављена дана 5.5.2016. године, а да је тужба поднета дана 11.8.2016. године, судови су примењујући одредбе члана 20. став 1. Закона о удружењима, тужбу одбацили, закључујући да је она поднета по протеклу рока од 15 дана од дана сазнања за одлуку.

Врховни касациони суд налази да се наведени закључак судова за сада не може прихватити као правилан, јер због погрешне примене материјалног права у поступку који је претходно доношењу побијаног решења, нису утврђене све релевантне чињенице од којих зависи законита одлука у овој парници.

Закон о удружењима („Службени гласник РС“, бр. 51/2009, 99/2011-др. закони и 44/2018 – др. закон) прописује у члану 20: сваки члан удружења може покренути поступак пред надлежним основним судом за утврђивање ништавости општег акта удружења који је донет супротно статуту или другом општем акту удружења, односно за утврђење ништавости појединачног акта удружења који је донет супротно закону, статуту или другом општем акту удружења, у року од 15 дана од дана сазнања за акт, а најкасније у року од шест месеци од дана доношења акта (став 1); утврђивањем ништавости акта из става 1. овог члана не дира се у права стечена од стране трећих савесних лица (став 2); поступак за утврђење ништавости акта из става 1. овог члана води се према одредбама закона којим се уређује парнични поступак (став 3).

Полазећи од чињенице да је другостепена одлука тужене, Скупштине тужене, којом је одлучено о жалби тужиоца на одлуку Управног одбора, донета 16.4.2016. године, а да је тужба за утврђење ништавости те одлуке поднета 11.8.2016. године, у контексту цитиране законске одредбе, следи закључак да је тужба поднета у оквиру објективног рока од шест месеци. Субјективни рок од 15 дана тече од дана сазнања за одлуку. С обзиром да се поступак за оцену законитости те одлуке или акта може покренути пред надлежним основним судом, Врховни касациони суд налази да се као дан сазнања за акт или одлуку, има сматрати дан када је тај акт или одлука уручена, у конкретном случају тужиоцу, односно његовом пуномоћнику, уколико га је имао у том поступку.

Дакле, одлука на коју се односи тужбени захтев у овој парници, с обзиром да подлеже оцени законитости у судском поступку, морала је бити уручена пуномоћнику тужиоца, за кога тужилац тврди да га је заступао у поступку у којем је донета оспорена одлука. У супротном, достављање одлуке лично тужиоцу, не би производило правно

дејство при оцени благовремености употребљеног правног средства, односно тужбе у овој парници.

Из списка произилази да је тужена, везано за жалбу тужиоца на одлуку Управног одбора и датума одржавања Скупштине тужене заказану за 16.4.2016. године, имао одређену комуникацију са адвокатом Ј.А. из Б, као пуномоћником тужиоца. Како суд, пре доношења побијаног решења којим је тужбу одбацио као неблаговремену, није разјаснио и утврдио да ли је извршена уредна достава одлуке на коју се односи тужбени захтев, односно да ли је тужилац у поступку који је претходио доношењу оспорене одлуке, имао пуномоћника и која су била његова овлашећења, то је Врховни касациони суд применом члана 416. став 2, у вези члана 420. ЗПП, укинуо побијано решење, као у изреци.“

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Рев 2937/2020 од 9.12.2020. године, усвојена на седници Грађанског одељења од 16.03.2021. године)